

Exekuce a odpovědnost státu za škodu

Cílem exekuce je vymožení pohledávky oprávněného (a to včetně příslušenství, jakož i nákladů exekuce a nákladů oprávněného). Dojde-li proto exekutor k závěru, že pro dosažení uvedeného cíle bude účelnější či rychlejší prodej samotných movitých věcí (některých či všech) patřících k podniku povinného, a za tím účelem vydá exekuční příkaz postihující movité věci povinného a exekuci takto provede, ačkoliv již dříve exekučním příkazem rozhodl o prodeji podniku (jako věci hromadné, zahrnující i jednotlivé movité věci), není jeho postup z tohoto důvodu v rozporu se zákonem. Na postup exekutora při exekuci prodejem movitých věcí pak již právní úprava exekuce prodejem podniku nedopadá.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 30 Cdo 728/2014, ze dne 27.5.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce S. INVEST a. s. v likvidaci, se sídlem v P., zastoupeného JUDr. M.M., advokátem se sídlem v H.K., proti žalované České republice - Ministerstvu spravedlnosti, se sídlem v P., o náhradu škody, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 42 C 46/2010, o dovolání žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2013, č. j. 70 Co 300/2013 - 243, tak, že dovolání proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2013, č. j. 70 Co 300/2013 - 243, v rozsahu, v jakém byl potvrzen zamítavý výrok rozsudku soudu prvního stupně co do částky 69 000 000,- Kč s příslušenstvím, se zamítá; ve zbývajícím rozsahu se dovolání odmítá.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 (dále jen „soud prvního stupně“) ze dne 16. 11. 2012, č. j. 42 C 46/2010 - 173, byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 132 713 727,- Kč s příslušenstvím (výrok I), jakož i o zaplacení úroku ve výši 15,5 % ročně z částky 36 754 381,- Kč od 27. 6. 2012 do zaplacení (výrok II), bylo zastaveno řízení o uložení povinnosti „zaplatit žalobci částku rovnající se výši pravomocně vyúčtovaných nákladů exekučního řízení v exekučních příkazech“ (výrok III) a bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV).

Takto soud prvního stupně rozhodl o žalobě o náhradu škody, která žalobci jako povinnému měla vzniknout v exekuci nařízené usnesením Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 6. 5. 2004, č. j. 33 Nc 7145/2004, jejímž provedením byl nejprve pověřen soudní exekutor JUDr. Juraj Podkonický, Ph.D., posléze JUDr. Josef Potoček a naposledy Mgr. Pavla Fučíková, u níž je exekuce dosud vedena pod sp. zn. 024 EX 2587/09 (dále jen „posuzované řízení“). Žalobce se domáhal náhrady škody ve výši 69 000 000,- Kč, která měla odpovídat obvyklé (tržní) ceně listinných cenných papírů prodaných exekutorem v posuzovaném řízení v rozporu se zákonem. Dále se žalobce domáhal zaplacení částky odpovídající úroku z prodlení ve výši 15,5 % ročně z vymáhané částky 36 754 381,- Kč, a to jednak v kapitalizované hodnotě za období do 26. 6. 2012 ve výši 47 713 727,- Kč a jednak do budoucna. Konečně žalobce požadoval i zaplacení částky 16 000 000,- Kč odpovídající ztrátě hodnoty nemovitosti ve vlastnictví žalobce, jejíž hodnota byla 34 000 000,- Kč, avšak v dražbě byla prodána za částku 18 000 000,- Kč, přičemž ke ztrátě hodnoty mělo dojít vlivem požáru v průběhu exekuce v roce 2009. Škoda představovaná úrokem z prodlení a ztrátou hodnoty nemovitosti měla být důsledkem nepřiměřené délky posuzovaného řízení.

Podle skutkových zjištění soudu prvního stupně rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 7. 5.

2002, č. j. 5 Cm 51/2000 - 77, ve věci žalobce Union banka, a. s. proti žalovanému S. INVEST a. s. byla žalovanému uložena povinnost zaplatit žalobci částku 36 754 381,- Kč s 15,5% úrokem z prodlení od 5. 8. 1999 do zaplacení oproti tomu, že žalobce vydá žalovanému písemnosti ve výroku rozsudku specifikované. Rozsudek nabyl právní moci dne 1. 3. 2004. K vymožení pohledávky z rozsudku, jakož i pro náklady řízení a náklady exekuce, byla usnesením Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 6. 5. 2004, č. j. 33 Nc 7145/2004 - 7, nařízena proti nynějšímu žalobci jako povinnému exekuce. Provedením exekuce byl pověřen exekutor JUDr. Podkonický. Proti tomuto usnesení podal povinný dne 1. 6. 2004 odvolání a dne 8. 6. 2004 návrh na odklad exekuce. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 8. 3. 2005, č. j. 20 Co 62/2005 - 27, bylo odvolání povinného odmítnuto. Usnesením ze dne 6. 1. 2006 Obvodní soud pro Prahu 1 zprostil JUDr. Podkonického a provedením exekuce pověřil exekutora JUDr. Potočka (právní moc nabylo 11. 5. 2006). Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 22. 5. 2006, kterým byla exekuce odložena do doby pravomocného skončení řízení o žalobě pro zmatečnost, bylo usnesením Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2006 změněno tak, že se návrh na odklad provedení exekuce zamítá. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2005, sp. zn. 65 C 20/2005, bylo k žalobě pro zmatečnost podané povinným zrušeno usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 3. 2005, č. j. 20 Co 62/2005 - 27. Usnesení nabylo právní moci dne 6. 6. 2006. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 2. 11. 2006, č. j. 20 Co 282/2006 - 210, bylo k odvolání povinného proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 6. 5. 2004, č. j. 33 Nc 7145/2004 - 7, kterým byla nařízena exekuce na majetek povinného, napadené usnesení potvrzeno. Usnesení nabylo právní moci dne 2. 1. 2007. Usnesením ze dne 1. 2. 2007 Obvodní soud pro Prahu 1 částečně zastavil exekuci ohledně způsobu exekuce prodejem podniku, a to analogicky podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. z důvodu, že exekutor JUDr. Podkonický exekuční příkaz na nařízení exekuce prodejem podniku povinného ze dne 19. 5. 2004 zrušil usnesením ze dne 12. 4. 2006, ačkoliv zrušení exekučního příkazu exekutorem občanský soudní řád ani exekuční řád nepřipouští. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 13. 5. 2009 bylo toto usnesení o částečném zastavení exekuce zrušeno a věc byla Obvodnímu soudu pro Prahu 1 vrácena k dalšímu řízení. Usnesením ze dne 16. 6. 2009 Obvodní soud pro Prahu 1 pověřil provedením exekuce exekutorku Mgr. Fučíkovou (právní moc nabylo 18. 9. 2009). Exekučním příkazem vydaným exekutorem JUDr. Podkonickým dne 17. 5. 2004 byla nařízena exekuce prodejem nemovitostí povinného. Znaleckým posudkem byla určena tržní hodnota nemovitosti ke dni 13. 2. 2007 částkou 34 000 000,- Kč. Po vydání usnesení o ceně bylo dražební vyhláškou exekutora ze dne 29. 5. 2009 nařízeno na 1. 7. 2009 dražební jednání k dražbě uvedených nemovitostí. Exekučním příkazem vydaným exekutorem JUDr. Podkonickým dne 13. 4. 2006 byla nařízena exekuce prodejem movitých věcí povinného. Téhož dne byly vykonatelem exekutorského úřadu sepsány cenné papíry uložené v bezpečnostní schránce banky. Následně exekutor JUDr. Potoček realizoval převod zajištěných cenných papírů povinného prostřednictvím obchodníka s cennými papíry Gafrield a. s. vyhlášením veřejné obchodní soutěže dne 28. 6. 2006. Žalobce svůj nárok na náhradu škody uplatnil u žalované dne 5. 3. 2009.

Soud prvního stupně neshledal nesprávný úřední postup exekutora při prodeji cenných papírů. Žalobcem namítané ustanovení § 338zn o. s. ř. podle soudu řeší odlišnou situaci, kdy je v rámci jednoho řízení o výkon rozhodnutí nařízen prodej podniku povinného a v jiném řízení o výkon rozhodnutí proti témuž povinnému, avšak pro jiného oprávněného, je nařízen výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí. V takovém případě se výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí odkládá, případně se neprovede. V případě ustanovení § 338k odst. 2 o. s. ř. je třeba písemného souhlasu správce podniku s úkony povinného, nikoliv s úkony exekutora při provádění exekuce. Podle soudu prvního stupně lze exekuci v jednom exekučním řízení provést více způsoby (§ 58 odst. 2 a 3 exekučního řádu) a k jejich provedení lze přistoupit současně nebo postupně. Způsob provedení určí exekutor. Při zpeněžování sepsaných cenných papírů exekutor postupoval podle § 67 odst. 1 exekučního řádu a postaral se o zpeněžení cenných papírů, které sepsal, převodem na třetí osobu prostřednictvím obchodníka s cennými papíry. K převodu cenných papírů došlo prostřednictvím veřejných obchodních soutěží, jejichž vyhlášení bylo zveřejněno v celostátním deníku, obchodním

věstníku i na internetových stránkách obchodníka s cennými papíry.

Požadavek na náhradu škody představované úrokem z prodlení, která měla žalobci vzniknout v souvislosti s nepřiměřenou délkou posuzovaného řízení, soud prvního stupně neshledal důvodným, neboť žalobci tato škoda nevznikla v příčinné souvislosti s nepřiměřenou délkou řízení, nýbrž vznikla mu v příčinné souvislosti s porušením povinnosti žalobcem, který nesplnil povinnost uloženou pravomocným rozsudkem soudu.

Stejně tak v případě náhrady škody představované poklesem hodnoty nemovitosti není podle soudu prvního stupně dána příčinná souvislost mezi tvrzeným nesprávným úředním postupem a vzniklou škodou, když i po nařízení exekuce prodejem nemovitosti může vlastník i nadále nemovitost udržovat a provozovat. Případný nedostatek finančních prostředků povinného nebyl důsledkem exekučního řízení, ale podnikatelské činnosti žalobce, z níž mu vznikl i závazek, který nebyl schopen uhradit. Nemovitost byla prodána v dražbě za nejvyšší podání.

Bylo-li jedním z důvodů prodeje nemovitosti v dražbě za nižší cenu zchátrání nemovitosti, pak k tomu nedošlo v důsledku nepřiměřené délky exekučního řízení, ale v důsledku chování žalobce, který penzion neudržoval a neprovozoval.

K odvolání žalobce Městský soud v Praze (dále jen „odvolací soud“) rozsudkem ze dne 19. 9. 2013, č. j. 70 Co 300/2013 - 243, rozsudek soudu prvního stupně v zamítavých výrocích o věci samé a ve výroku o nákladech řízení potvrdil (výrok I) a současně rozhodl, že žádný účastník nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok II).

Odvolací soud se ztotožnil se skutkovými a právními závěry soudu prvního stupně. Nynější žalobce měl ve prospěch Union banky, a. s. plnit již dne 4. 8. 1999 a od 5. 8. 1999 je v prodlení. Navýšení jeho platební povinnosti o nabíhající úrok z prodlení proto není důsledkem postupu soudu (exekutora) v probíhajícím exekučním řízení, ale důsledkem porušení povinnosti samotným žalobcem. Odvolací soud poukázal na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2012, sp. zn. 28 Cdo 2076/2012 (rozhodnutí dovolacího soudu jsou dostupná též na www.nsoud.cz). Krom toho podle odvolacího soudu konkrétní průběh i délka trvání exekučního řízení do značné míry závisí na chování povinného a na jeho majetkových poměrech, takže nelze obecně stanovit žádnou konkrétní dobu, ve které by každé exekuční řízení mělo skončit. Exekuční řízení nelze považovat ani za zmatečné, neboť k žalobě pro zmatečnost bylo toliko zrušeno usnesení o odmítnutí odvolání proti usnesení o nařízení exekuce a následným rozhodnutím odvolacího soudu bylo usnesení o nařízení exekuce potvrzeno.

Došlo-li v průběhu exekuce ke zchátrání penzionu a tím ke snížení jeho hodnoty, stalo se tak podle odvolacího soudu v důsledku počínání žalobce, který coby vlastník penzionu přestal penzion provozovat a nezabezpečoval jeho řádnou údržbu. Ustanovení § 338k odst. 1 o. s. ř. nelze chápat tak, že by správce podniku byl povinen zajišťovat provoz penzionu a jeho fyzickou údržbu. Tyto povinnosti tíží výhradně vlastníka nemovitosti. Požár v penzionu nemá žádnou příčinnou souvislosti s probíhajícím exekučním řízením.

Za správný shledal odvolací soud i závěr, že exekutor určuje, jakým způsobem bude exekuce provedena, přičemž může vydat více exekučních příkazů a rozhodnout o provedení exekuce více způsoby, a to i současně. Rozhodl-li tedy exekutor nejprve o provedení exekuce prodejem podniku a poté prodejem movitých věcí, nepočínal si v rozporu se zákonem. Ustanovení § 338zn o. s. ř. upravuje postup při souběhu nařízených výkonů rozhodnutí ve vztahu mezi několika oprávněnými a povinným, což nebyl daný případ. Žalobci odvolací soud sice přisvědčil, že exekutor nebyl oprávněn původně vydaný exekuční příkaz zrušit, i tak ale exekutor po vydání exekučního příkazu prodejem podniku mohl vydat další exekuční příkaz prodejem movitých věcí. Při zpeněžování sepsaných cenných papírů postupoval exekutor v souladu s § 67 odst. 1 exekučního řádu, ve znění účinném do

30. 6. 2009. K převodu cenných papírů povinného na třetí osobu exekutor nepotřeboval souhlas správce podniku podle § 338k odst. 2 o. s. ř., neboť takový souhlas je vyžadován pouze k úkonům povinného, nikoli k úkonům exekutora. I podle odvolacího soudu tak při prodeji cenných papírů nedošlo ze strany exekutora k nesprávnému úřednímu postupu.

K odvolacím námitkám žalobce odvolací soud poznamenal, že stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 58/2011 (dále jen „Stanovisko“), upravuje postup při stanovení formy a výše přiměřeného zadostiučinění podle § 31a zákona č. [82/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), v platném znění (dále jen „OdpŠk“), a jeho závěry proto nelze aplikovat na řízení o náhradu škody.

Rozsudek odvolacího soudu napadl žalobce včasným dovoláním „z důvodů uvedených v § 241a odst. 1 o. s. ř.“ Podle dovolatele napadený rozsudek „závisí na vyřešení otázek hmotného i procesního práva, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu a v určitých právních otázkách v rozhodování dovolacího soudu tyto dosud ani nebyly vyřešeny.“ Podle dovolatele „se zde jedná i o právní otázky, které jsou dovolacím soudem rozhodovány rozdílně.“ Dovatel navrhl, aby dovolací soud napadený rozsudek odvolacího soudu změnil tak, že žalobě vyhovějí, anebo aby napadený rozsudek odvolacího soudu a soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Současně navrhl, aby dovolací soud nařídil projednání věci jiným senátem odvolacího soudu anebo věc přikázal k dalšímu řízení jinému odvolacímu soudu.

Podle dovolatele by měl dovolací soud vyřešit, „zda-li je správný a závazný právní názor o tom, že pokud se dlužník dostane do stadia exekuce, tak nemá vůči vymáhajícímu orgánu, potažmo vůči státu, žádných nároků - neboť si exekuci přivodil sám.“

„Další právní otázkou, která dosud v rozhodování dovolacího soudu nebyla vyřešena, a právní otázkou, u které se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, je právní otázka týkající se nabíhajícího úroku z prodlení u synallagmatického závazkového vztahu.“ Uvedené má podle dovolatele „souvislost i s ‚čerstvým‘ judikátem Nejvyššího soudu, sp. zn. 20 Cdo 1785/2013, ze dne 30. 10. 2013, dle kterého pokud vzájemný závazek protistrany nebyl splněn či jeho připravenost nebyla náležitým způsobem prokázána, nelze ani exekuci vůbec naříditi.“ Přitom poukázal, že v nalézacím řízení byla uložena povinnost i druhé straně, a to vydat nynějšímu žalobci písemnosti specifikované v rozsudku. Odvolacím soudem citované rozhodnutí dovolacího soudu nepovažuje dovolatel za správné. V dané věci se totiž nejedná se „o klasický jednostranný dluh dlužníka vůči věřiteli... Jelikož se jedná o závazek a povinnost vzájemného plnění obou účastníků, nemohl se žalobce dostat do prodlení jednostranně dnem 5. 8. 1999.“ Podle dovolatele u synallagmatického vztahu „povinný v exekučním řízení není v prodlení s placením svého dluhu vůči oprávněnému, pokud oprávněný nesplnil vůči povinnému svůj závazek vyplývající z téhož exekučního titulu.“

Dovolací soud by měl dále posoudit i to, zda „nepřiměřeně dlouhá doba exekučního řízení (liknavý postup exekutora v exekučním řízení) je nesprávným úředním postupem ve smyslu zákona č. [82/1998](#) Sb., a tedy zaviněním na straně státu, které je v příčinné souvislosti s navyšováním úroků z prodlení v probíhající exekučním řízení.“ Odvolací soud se podle dovolatele odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, a to zejména od Stanoviska, jakož i „judikátu Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 765/2010.“

Další právní otázkou, jejíhož posouzení se dovolatel domáhá, „je tvrzení dovolatele o tom, že pokud v exekučním řízení pasivitou exekutora uplynula nepřiměřeně dlouhá doba do dražby znalecky

ohodnocených nemovitostí od doby vypracování znaleckého posudku..., jedná se o nesprávný úřední postup..., a proto rozdíl v ceně dosažené dražbou a v ceně hodnocené znaleckým posudkem ... jde ... na vrub orgánu, který svoji pasivitou způsobil nesprávný úřední postup - pokud vymáhající orgán neprokáže, že ani při vynaložení potřebné aktivity a náležitém úředním postupu by tento rozdíl v ceně nenastal.“ Podle dovolatele nemůže jít k tíži vlastníka, poklesl-li trh s nemovitostmi a s ním i ceny nemovitostí obecně.

V části, kde odvolací soud uzavřel, že je na exekutorovi, jaký způsob exekuce zvolí, a že mu nic nebrání v tom, aby i při exekuci prodejem podniku současně zpeněžoval movitý či nemovitý majetek tvořící součást podniku, podle dovolatele „závisí napadené rozhodnutí na vyřešení otázek hmotného i procesního práva, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe ... a v určitých právních otázkách v rozhodování dovolacího soudu tyto dosud ani nebyly vyřešeny.“ Podle dovolatele z ustanovení § 338zn o. s. ř. a § 71 exekučního řádu vyplývá, že „po nařízení exekuce prodejem podniku exekutor má zákonem zakázáno zpeněžovat zajištěný movitý majetek jiným způsobem než prodejem podniku.“ Podle dovolatele „je nepřípustné, a to i v exekuci, aby se prodával podnik a současně i jeho jednotlivé součásti tvořící majetek podniku.“ Podnik je „jednou jedinou věcí hromadnou, a je tvořen svým hmotným i nehmotným majetkem. Pokud se má prodat podnik, musí se prodat jako celek, jako jediná věc hromadná. Pokud by se zpeněžili jednotlivé součásti majetku podniku, znehodnocoval by se podnik jako věc hromadná, což by bylo v rozporu s kogentními ustanoveními zákona o podniku a o jeho prodeji.“ K tomu dovolatel poukázal i na povinnosti správce podniku, jakož i na ustanovení § 338k odst. 2 o. s. ř., podle kterého je k převodu majetku povinného v době správy podniku nutný souhlas správce podniku. Pokud takový souhlas chybí, je právní úkon neplatný. Dovolatel má tak za to, že byl protizákonně zbaven vlastnického práva k listinným cenným papírům, když poukázal, že exekuce prodejem podniku skončila až v listopadu 2009.

Dovolatel dále namítl, že se odvolací soud odmítl řídit Stanoviskem, ačkoliv je soud povinen se jím řídit při zkoumání a vyčíslování výše škody způsobené kromě jiného i nepřiměřenou délkou řízení. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, dovedl-li odvolací soud, že na danou věc nelze aplikovat Stanovisko, neboť žalobce podal žalobu o náhradu škody. Žalobce k tomu uvedl, že žalobu nazval žalobou o náhradu škody, jak vyplývá i z názvu zákona č. [82/1998](#) Sb., jehož součástí jsou ale i ustanovení o přiměřeném zadostiučinění, jako součástí náhrady škody v širším slova smyslu.

Dovolatel konečně nesouhlasí ani s tím, že „právoplatné“ rozhodnutí soudu o zmatečnosti zahájeného exekučního řízení není důvodem k náhradě újmy za navýšení úroků z prodlení pro období, po které probíhalo řízení o žalobě pro zmatečnost.

Žalovaná se k dovolání nevyjádřila.

Nejvyšší soud v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (viz čl. II bod 7 zákona č. [404/2012](#) Sb. a čl. II bod 2 zákona č. [293/2013](#) Sb.), dále jen „o. s. ř.“

Dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou, zastoupenou podle § 241 odst. 1 o. s. ř.

Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

V rozsahu, v jakém odvolací soud potvrdil zamítavé výroky rozsudku soudu prvního stupně co do

požadavku na náhradu škody představovanou narůstajícím úrokem z prodlení, není podle § 237 o. s. ř. dovolání přípustné, neboť vyřešení otázky odpovědnosti státu za škodu povinného spočívající v narůstajícím úroku z prodlení je v napadeném rozhodnutí v souladu s ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu (kromě odvolacím soudem citovaného usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2012, sp. zn. 28 Cdo 2076/2012, lze odkázat na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 4. 2011, sp. zn. 28 Cdo 4659/2009, či přímo ve vztahu k exekučnímu řízení na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 8. 2012, sp. zn. 28 Cdo 3727/2011, a ze dne 6. 8. 2012, sp. zn. 28 Cdo 3913/2011). Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2013, sp. zn. 20 Cdo 1785/2013, na které poukazuje dovolatel, nepředstavuje rozdílné rozhodnutí ve smyslu § 237 o. s. ř. Citované rozhodnutí se zabývalo otázkou vykonatelnosti exekučního titulu a tedy podmínek pro nařízení exekuce. V případě žalobce byla otázka jeho prodlení vyřešena již v nalézacím řízení. Pravomocný rozsudek ani usnesení o nařízení exekuce přitom nebyly pro nezákonnost zrušeny a soud rozhodující o nárocích podle zákona č. [82/1998](#) Sb. není oprávněn posuzovat tvrzený nesoulad nezrušeného rozhodnutí se zákonem (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 2. 2006, sp. zn. 25 Cdo 2162/2005). Napadené rozhodnutí tudíž nezáviselo na posouzení přiměřenosti celkové délky exekučního řízení či liknavosti postupu exekutora.

Vytýká-li dovolatel odvolacímu soudu, že se neřídil Stanoviskem či že ani „právoplatné“ rozhodnutí soudu o zmatečnosti zahájeného exekučního řízení není důvodem k náhradě újmy za navýšení úroků z prodlení, nijak ve smyslu § 237 o. s. ř. neformuluje otázku hmotného či procesního práva, na jejímž vyřešení mělo napadené rozhodnutí záviset, v důsledku čehož ani ve smyslu § 241a odst. 2 o. s. ř. neuvádí, v čem spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 4/2014, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2014, sp. zn. 29 NSCR 36/2014). Tento zákonný požadavek přitom vychází z účelu dovolacího řízení, tj. sjednocení judikatury obecných soudů (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2014, sp. zn. III. ÚS 1675/14; rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na www.nalus.cz).

Obdobně odvolatel neformuluje právní otázku v rozsahu, v jakém odvolací soud potvrdil zamítavý výrok rozsudku soudu prvního stupně co do požadavku na náhradu škody představovanou snížením hodnoty nemovitosti, jestliže toliko poukazuje na rozdíl mezi cenou dosaženou dražbou a stanovenou znaleckým posudkem.

Napadá-li dovolatel právní názor, že pokud se dlužník dostane do stadia exekuce, tak nemá vůči státu žádných nároků, neboť si exekuci přivodil sám, pak na takovém řešení odpovědnosti státu za škodu napadené rozhodnutí ve smyslu § 237 o. s. ř. nezáviselo.

V rozsahu, v jakém odvolací soud potvrdil zamítavý výrok rozsudku soudu prvního stupně co do požadavku na náhradu škody představovanou hodnotou prodaných cenných papírů, je dovolání přípustné k posouzení otázky hmotného práva, zda provedení exekuce prodejem movitých věcí patřících k podniku (na základě exekučního příkazu prodejem movitých věcí) za situace, kdy v tomtéž exekučním řízení byl již dříve vydán exekuční příkaz prodejem podniku, je nesprávným úředním postupem ve smyslu § 13 odst. 1 věty první OdpŠk, neboť uvedená právní otázka dosud nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena. Dovolání ovšem není důvodné.

Podle § 3 písm. b) OdpŠk, ve znění účinném k 28. 6. 2006 (kdy podle skutkových zjištění měl exekutor přikročit k provedení exekuce prodejem movitých věcí), stát odpovídá za škodu, kterou způsobily právnické a fyzické osoby při výkonu státní správy, která jim byla svěřena zákonem nebo na základě zákona, (dále jen „úřední osoby“).

Podle § 4 OdpŠk za výkon státní správy podle § 3 písm. b) se považuje i sepisování veřejných listin o právních úkonech a úkony notáře jako soudního komisaře a úkony soudního exekutora při výkonu

exekuční činnosti, sepisování exekutorských zápisů a při činnostech vykonávaných z pověření soudu podle zvláštního právního předpisu (odstavec 1). Činnost notáře a soudního exekutora podle odstavce 1 se považuje za úřední postup (odstavec 2).

Podle § 13 odst. 1 věty první OdpŠk stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem.

„Nesprávným úředním postupem je porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti, a to zejména takové, které nevede k vydání rozhodnutí. Ačkoliv není vyloučeno, aby škoda, za kterou stát odpovídá, byla způsobena i nesprávným úředním postupem prováděným v rámci činnosti rozhodovací, je pro tuto formu odpovědnosti určující, že úkony tzv. úředního postupu samy o sobě k vydání rozhodnutí nevedou, a je-li rozhodnutí vydáno, bezprostředně se v jeho obsahu neodrazí“ (Vojtek, P.: Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. Komentář. 3. vydání. Praha, C. H. Beck, 2012). Poruší-li tedy exekutor při provádění exekuce (zde prodejem movitých věcí) pravidla předepsaná právními normami, jedná se o nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 odst. 1 věty první OdpŠk.

Podle § 47 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění účinném k 28. 6. 2006 (dále jen „exekuční řád“), exekutor poté, co mu bylo doručeno usnesení o nařízení exekuce, posoudí, jakým způsobem bude exekuce provedena, a vydá exekuční příkaz ohledně majetku, který má být exekucí postižen. Exekučním příkazem se rozumí příkaz k provedení exekuce některým ze způsobů uvedených v tomto zákoně. Exekutor je povinen v exekučním příkazu zvolit takový způsob exekuce, který není zřejmě nevhodný, zejména vzhledem k nepoměru výše závazků povinného a ceny předmětu, z něhož má být splnění závazků povinného dosaženo (odstavec 1). Exekuční příkaz má účinky nařízení výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu. Podle exekučního příkazu se exekuce provede po právní moci usnesení o nařízení exekuce (odstavec 2).

Podle § 58 exekučního řádu exekuci lze provést jen způsoby uvedenými v tomto zákoně (odstavec 1). Nepostačuje-li jeden z těchto způsobů k uspokojení oprávněného, lze exekuci v jednom exekučním řízení provést více způsoby, popřípadě i všemi zákonem stanovenými způsoby. K provedení exekuce více nebo všemi zákonem stanovenými způsoby lze přistoupit současně nebo postupně (odstavec 2). Způsob provedení exekuce určí exekutor (odstavec 3).

Podle § 71 exekučního řádu nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se na provádění exekuce prodejem podniku přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu upravující výkon rozhodnutí prodejem podniku.

Podle § 338zn občanského soudního řádu, ve znění účinném k 28. 6. 2006, nařízením výkonu rozhodnutí prodejem podniku se odkládá provedení již nařízených výkonů rozhodnutí prodejem movitých věcí a nemovitostí patřících k podniku a výkonů rozhodnutí příkázáním k podniku patřících jiných pohledávek než z účtu u peněžního ústavu. Oprávnění z těchto výkonů rozhodnutí se považují za věřitele uvedené v § 338s, aniž by bylo potřebné pohledávku přihlásit; to platí i tehdy, jestliže vymáhaná pohledávka nepatří k podniku (odstavec 1). Výkon rozhodnutí prodejem movitých věcí a nemovitostí patřících k podniku nebo příkázáním k podniku patřících jiných pohledávek než z účtu u peněžního ústavu, který byl nařízen až po nařízení výkonu rozhodnutí prodejem podniku, se neprovede. Právo těchto oprávněných přihlásit vymáhanou pohledávku podle § 338s není dotčeno (odstavec 2). Nebyla-li pohledávka věřitelů uvedených v odstavcích 1 a 2 uspokojena při rozvrhu rozdělované podstaty, pokračuje soud po skončení výkonu rozhodnutí prodejem podniku v řízení; v případě, že podnik byl prodán v dražbě a že jde o pohledávku patřící k podniku, nastupuje do řízení na místo povinného vydražitel (odstavec 3).

Nejvyšší soud ve vztahu k citovanému ustanovení § 338zn občanského soudního řádu již dříve konstatoval, že „nařízení výkonu rozhodnutí prodejem podniku se vztahuje ze zákona na všechny věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které slouží k provozování podniku nebo vzhledem ke své povaze tomuto účelu sloužit mají. Z tohoto důvodu nemohou být v jiných exekučních řízeních zpeněžovány věci, práva a jiné majetkové hodnoty, i když tato řízení byla zahájena dříve než výkon rozhodnutí prodejem podniku, neboť by tím mohlo dojít ke snížení ceny podniku. Výjimkou je výkon rozhodnutí odepsáním z účtu u peněžního ústavu... Při střetu výkonu rozhodnutí (exekuce) prodejem podniku s výkony rozhodnutí prodejem movitých věcí, nemovitostí a příkázáním jiných pohledávek než z účtu patřících k podniku, dává zákon přednost výkonu rozhodnutí (exekuci) prodejem podniku. Stanoví proto, že dnem nařízení výkonu rozhodnutí prodejem podniku (jemuž je naroveň postaveno vydání exekučního příkazu k prodeji podniku) se odkládá provedení již nařízených výkonů rozhodnutí prodejem movitých věcí, nemovitostí a příkázáním pohledávek (jiných než z účtu u peněžního ústavu) patřících k podniku. O odkladu nařízených výkonů rozhodnutí soud nerozhoduje, neboť k němu dochází ze zákona“ (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 10. 2010, sp. zn. 20 Cdo 4473/2008).

V projednávané věci se o situaci upravenou ustanovením § 338zn občanského soudního řádu (či ustanovením § 16 zákona č. [119/2001](#) Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí) nejednalo, neboť nešlo o střet výkonů rozhodnutí (exekucí) různých oprávněných proti témuž povinnému, nýbrž toliko o dva různé způsoby exekuce v téže exekuční věci. Nebylo tak třeba řešit střet a ochranu zájmů různých oprávněných a bylo jen na exekutorovi, aby v souladu s ustanovením § 47 a § 58 exekučního řádu určil, jakým způsobem bude exekuce provedena, a vydal exekuční příkaz ohledně majetku, který má být exekucí postižen, přičemž mohl rozhodnout i o provedení exekuce více způsoby, a to i současně (samozřejmě při respektování vhodnosti zvoleného způsobu a ochrany povinného z hlediska nezbytného rozsahu exekuce).

Cílem exekuce je vymožení pohledávky oprávněného (a to včetně příslušenství, jakož i nákladů exekuce a nákladů oprávněného). Dojde-li proto exekutor k závěru, že pro dosažení uvedeného cíle bude účelnější či rychlejší prodej samotných movitých věcí (některých či všech) patřících k podniku povinného, a za tím účelem vydá exekuční příkaz postihující movité věci povinného a exekuci takto provede, ačkoliv již dříve exekučním příkazem rozhodl o prodeji podniku (jako věci hromadné, zahrnující i jednotlivé movité věci), není jeho postup z tohoto důvodu v rozporu se zákonem. Na postup exekutora při exekuci prodejem movitých věcí pak již právní úprava exekuce prodejem podniku nedopadá.

Jelikož exekutor svým postupem při výkonu exekuční činnosti neporušil pravidla předepsaná právními normami, nelze v jeho činnosti shledat nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 odst. 1 věty první OdpŠk.

Z uvedeného vyplývá, že v rozsahu částky 69 000 000,- Kč s příslušenstvím (nároku na náhradu škody představované hodnotou v exekuci prodaných cenných papírů povinného) je právní posouzení postupu exekutora (ve vazbě na dříve vydaný exekuční příkaz prodejem podniku) odvolacím soudem správné, a proto dovolací soud postupem podle § 243d písm. a) o. s. ř. dovolání v uvedeném rozsahu zamítl. Ve zbývajícím rozsahu bylo dovolání postupem podle § 243c odst. 1 o. s. ř. dovolacím soudem dílem pro vady a dílem jako nepřijatelné odmítnuto.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)